

В.о. директору
бібліотеки ОДЕКУ
Крачковській М.А.
Юрисконсульта ОДЕКУ
Старченко А.Ю.

На Вашу заяву щодо письмового роз'яснення питань захисту авторського права в бібліотеці ОДЕКУ повідомляю наступне:

1) Репозитарій ОДЕКУ може наповнюватися науковими, науково-методичними, навчальними та інформаційно-рекламними творами, при створенні яких використовувалися ресурси ОДЕКУ (кадрові, матеріально-технічні, фінансові). Такими документами можуть бути монографії, підручники, наукові статті, автореферати дисертацій, тексти дисертацій, збірники наукових праць, матеріали конференцій, навчально-методичні та інші матеріали наукового, освітнього призначення, які розроблені професорсько-викладацьким складом, аспірантами та докторантами університету для організації навчального та наукового процесу в порядку виконання педагогічного навантаження та індивідуального плану роботи, що вийшли друком у видавництві ОДЕКУ, або в інших видавництвах, за умови відсутності заборони на їх розміщення в Репозитарії з боку видавництва або після закінчення терміну дії угоди автора з видавництвом.

2) Внесення депозиторами електронних документів в Репозитарій ОДЕКУ сторонніми авторами, які не є співробітниками ОДЕКУ, можливе за умови укладення з ними авторського договору, в якому вони надають дозвіл на внесення їх творів до Репозитарію ОДЕКУ.

3) Майнові права на твори, які створені співробітниками ОДЕКУ у порядку виконання службових обов'язків відповідно до службового завдання чи трудового договору (контракту) регулюються спеціальною ст. 16 Закону України «Про авторське право та суміжні права», за якою виключне майнове право на службовий твір належить роботодавцю, якщо інше не передбачено трудовим договором (контрактом) та (або) цивільно-правовим договором між автором і роботодавцем. Що стосується прав сторонніх авторів, які не є співробітниками ОДЕКУ, то вони регулюються загальними нормами Закону України «Про авторське право та суміжні права». Так, відповідно до ч. 1 ст. 15 Закону України «Про авторське право та суміжні права», до майнових прав автора (чи іншої особи, яка має авторське право) належать:

а) виключне право на використання твору;

б) виключне право на дозвіл або заборону використання твору іншими особами.

Майнові права автора (чи іншої особи, яка має авторське право) можуть бути передані (відчужені) іншій особі, після чого ця особа стає суб'єктом авторського права.

Виключне право автора (чи іншої особи, яка має авторське право) на дозвіл чи заборону використання твору іншими особами дає йому право дозволяти або забороняти (ч. 3 ст. 15 Закону України «Про авторське право та суміжні права»):

1) відтворення творів;

2) публічне виконання і публічне сповіщення творів;

3) публічну демонстрацію і публічний показ;

4) будь-яке повторне оприлюднення творів, якщо воно здійснюється іншою організацією, ніж та, що здійснила перше оприлюднення;

- 5) переклади творів;
- 6) переробки, адаптації, аранжування та інші подібні зміни творів;
- 7) включення творів як складових частин до збірників, антологій, енциклопедій тощо;
- 8) розповсюдження творів шляхом першого продажу, відчуження іншим способом або шляхом здавання в майновий найм чи у прокат та шляхом іншої передачі до першого продажу примірників твору;
- 9) подання своїх творів до загального відома публіки таким чином, що її представники можуть здійснити доступ до творів з будь-якого місця і у будь-який час за їх власним вибором;
- 10) здавання в майновий найм і (або) комерційний прокат після першого продажу, відчуження іншим способом оригіналу або примірників аудіовізуальних творів, комп'ютерних програм, баз даних, музичних творів у нотній формі, а також творів, зафіксованих у фонограмі чи відеограмі або у формі, яку зчитує комп'ютер;
- 11) імпорт примірників творів.

Цей перелік не є вичерпним.

Відповідно до ч. 1 ст. 31 Закону України «Про авторське право та суміжні права» автор (чи інша особа, яка має авторське право) може передати свої майнові права будь-якій іншій особі повністю чи частково. Передача майнових прав автора (чи іншої особи, яка має авторське право) оформляється авторським договором. Майнові права, що передаються за авторським договором, мають бути у ньому визначені. Майнові права, не зазначені в авторському договорі як відчужувані, вважаються такими, що не передані. Таким чином, твори сторонніх авторів можна розміщувати в Репозитарії ОДЕКУ лише за умови оформлення авторського договору з такими авторами, якщо такий договір не суперечить договору з видавництвами.

4) Відповідно до Положення про репозитарій електронної навчально-методичної та наукової літератури ОДЕКУ, відповідальність за розміщення електронних документів в Репозитарії ОДЕКУ покладається на депозиторів, завідувачів кафедр та керівників інших підрозділів, в яких працюють депозитори. Крім того, юридичну відповідальність за порушення чинного законодавства несуть автори творів, куратор Репозитарія, завідувачі відповідних кафедр, депозитори, а також інші особи.

5) За порушення авторських прав, в залежності від суспільної небезпечності діяння та розміру матеріальної шкоди, передбачена цивільна, адміністративна або кримінальна відповідальність.

цивільна - у виді компенсації, що порушник має сплатити суб'єкту авторського права за матеріальні збитки та моральну шкоду;

Відповідно до ст. 51 Закону України «Про авторське право та суміжні права» суд має право постановити рішення чи ухвалу про:

- а) відшкодування моральної (немайнової) шкоди, завданої порушенням авторського права і (або) суміжних прав, з визначенням розміру відшкодування;
- б) відшкодування збитків, завданих порушенням авторського права і (або) суміжних прав;
- в) стягнення із порушника авторського права і (або) суміжних прав доходу, отриманого внаслідок порушення;

г) виплату компенсації, що визначається судом як паушальна сума на базі таких елементів, як подвоєна, а у разі умисного порушення - як потроєна сума винагороди або комісійні платежі, які були б сплачені, якби порушник звернувся із заявою про надання дозволу на використання оспорюваного авторського права або суміжних прав замість відшкодування збитків або стягнення доходу;

д) заборону опублікування творів, їх виконань чи постановок, випуску примірників фонограм, відеограм, їх сповіщення, припинення їх розповсюдження, вилучення (конфіскацію) контрафактних примірників творів, фонограм, відеограм чи програм мовлення та обладнання і матеріалів, призначених для їх виготовлення і відтворення, публікацію у пресі інформації про допущене порушення тощо, якщо у ході судового розгляду буде доведено факт порушення авторського права і (або) суміжних прав або факт наявності дій, що створюють загрозу порушення цих прав;

е) вимагати від осіб, які порушують авторське право і (або) суміжні права позивача, інформацію про третіх осіб, задіяних у виробництві та розповсюдженні контрафактних примірників творів та об'єктів суміжних прав, засобів обходу технічних засобів та про канали розповсюдження.

адміністративна - тягне за собою накладення штрафу від десяти до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (від 170 до 3400 грн.) з конфіскацією незаконно виготовленої продукції та обладнання і матеріалів, які призначені для її виготовлення (ст. 51-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення).

кримінальна відповідальність - порушник за незаконне відтворення, розповсюдження творів науки, літератури і мистецтва, комп'ютерних програм і баз даних, а так само незаконне відтворення, розповсюдження виконань, фонограм, відеограм і програм мовлення, їх незаконне тиражування та розповсюдження на аудіо- та відеокасетах, дискетах, інших носіях інформації, камкординг, кардшейрінг або інше умисне порушення авторського права і суміжних прав, а також фінансування таких дій, якщо це завдало матеріальної шкоди у значному розмірі, - карається штрафом від двохсот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (від 3400 до 17000 грн.) або виправними роботами на строк до двох років, або позбавленням волі на той самий строк.

Ті самі дії, якщо вони вчинені повторно, або за попередньою змовою групою осіб, або завдали матеріальної шкоди у великому розмірі, - караються штрафом від тисячі до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (від 17000 до 34000 грн.) або виправними роботами на строк до двох років, або позбавленням волі на строк від двох до п'яти років.

Дії, вчинені службовою особою з використанням службового становища або організованою групою, або якщо вони завдали матеріальної шкоди в особливо великому розмірі, - караються штрафом від двох тисяч до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (від 34000 до 51000) або позбавленням волі на строк від трьох до шести років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років або без такого.

Матеріальна шкода вважається завданою в значному розмірі, якщо її розмір у двадцять і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян (20 x 881 грн.), у великому розмірі - якщо її розмір у двісті і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян (200 x 881 грн.), а завданою в особливо великому розмірі - якщо її розмір у тисячу і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян (1000 x 881 грн.).